בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תנ"ד

פרשת
יתרו
תשפ"ה

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲנַחְנוּ זוֹכִים לָשֶׁבֶת יַחַד - "הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יָחַד" - בְּיוֹם בָּהִיר כְּזֶה: **חֲמִשָּׁה־עָשָׂר בִּשְׁבָט - "רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָנוֹת"** [הַמְכֻנֶּה בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה (רֹאשׁ הַשָּׁנָה א, א): **'רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָן'** (קִשְׁיטַת בֵּית הִלֵּל)], וּכְדַאי לָנוּ לָדַעַת מַהוּ מַהוּתוֹ שֶׁל הַיּוֹם הַגָּדוֹל הַזֶּה, מַה גָּנוּז בְּתוֹכוֹ, וּמַה יְכוֹלִין לִפְעֹל בּוֹ.

רֹאשִׁית, נְצַטֵּט אֶת דִּבְרֵי מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ [בְּעוֹד יוֹמַיִם חוֹגְגִים אֶת הַהִלּוּלָא הָעֲשִׂירִית שֶׁל מוֹהֲרָא"שׁ זי"ע] בְּסִפְרוֹ "רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָנוֹת" (עַמּוּד יג): **'וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַיּוֹם הַזֶּה, וּמַה יְכוֹלִים לִפְעֹל בּוֹ, אָז הָיוּ מְנַצְּלִים אֶת כָּל הַיּוֹם לְבַקֵּשׁ עַל רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף'**.

וְאִיתָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר יוֹם חֲמִשָּׁה־עָשָׂר בִּשְׁבָט הוּא **"אַרְבָּעִים יוֹם קֹדֶם יְצִירָה הַוָּלָד"**, הַיְנוּ קֹדֶם בְּרִיאַת הָעוֹלָם - שֶׁהַחֹלָה בְּכ"ה אֲדָר [לְפִי שִׁיטַת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁבְּנִיסָן נִבְרָא הָעוֹלָם], וּמֵעַתָּה מַתְחִילָה הַבְּרִיאָה!

וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא בַּגְּמָרָא (רֹאשׁ הַשָּׁנָה יד. בְּרֵשׁ"י), שֶׁבְּיוֹם חֲמִשָּׁה־עָשָׂר בִּשְׁבָט, הַשְּׁרָף עוֹלֶה בָּאִילָנוֹת, וּמַתְחִילָה הַחֲנָטָה שֶׁל פֵּרוֹת הָאִילָן, וְאָכֵן עֲדַיִן לֹא רוֹאִים אֶת הַפֵּרוֹת, אֲבָל בִּפְנִימִיּוּת הַפְּרִי יֶשְׁנוֹ 'שָׂרָף', וְהוּא עוֹלֶה מִן הַשֹּׁרָשִׁים, וְנִכְנָסִים בְּתוֹךְ הָאִילָן, עַד שֶׁלְּאַט לְאַט זֶה מוֹצִיא פֵּרוֹת, וְעָלֵינוּ לְהָבִין: מַהוּ הַ'שָּׂרָף' הַזֶּה?

בְּתִקּוּנֵי־זֹהַר כָּתוּב (דַּף כא.): **'עֵץ דָּא צַדִּיק'**; מִי נוֹתֵן לָנוּ אֶת כָּל הַ'שָּׂרָף' - כָּל

הַהִתְעוֹרְרוּת וְהַחֲמִימוּת לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם? הַצַּדִּיקִים! הֵם הַמְּעוֹרְרִים אוֹתָנוּ מִן הַשֵּׁינָה! הֵם אוֹמְרִים לָנוּ: **'תִּתְחַדְּשׁוּ!'...** וּבִפְרָט עַתָּה, כְּשֶׁעָבְרוּ רֹב יְמוֹת הַחֹרֶף, הוּא זְמַן נִפְלָא שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת, וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (שִׂיחוֹת־הָר"ן, סִימָן צח): **'חֹרֶף הוּא בְּחִינַת עִבּוּר, וְקַיִץ הוּא בְּחִינַת לֵדָה'**, לָמָּה? כִּי **'בַּחֹרֶף כָּל הָעֲשָׂבִים וְכָל הָאִצְטְרוּבְלִים כֻּלָּם מֵתִים, כִּי בָּטֵל כֹּחָם בַּחֹרֶף וְהֵם אָז בִּבְחִינַת מִיתָה. וּכְשֶׁבָּא הַקַּיִץ כֻּלָּם נִתְעוֹרְרִים וְחַיִּים'**; נִמְצָא כְּשֶׁחוֹלְפִים יְמֵי הַחֹרֶף, מַתְחִילָה בְּרִיאָה חֲדָשָׁה!

הַכֹּל, הַ'שֹּׁרֶף' שֶׁעוֹלֶה בָּאֵילָן הוּא עִנְיָן הַהִתְחַדְּשׁוּת שֶׁצְּרִיכָה לַעֲלוֹת בְּלֵב הָאָדָם, שֶׁיִּתְעוֹרֵר מִן הַשֵּׁינָה שֶׁלּוֹ וְיַחְלִיט **'אֲנִי מַתְחִיל מֵעַכְשָׁו!'...**

שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ - **פָּרָשַׁת יִתְרוֹ**, הַפָּרָשָׁה שֶׁל קַבָּלַת הַתּוֹרָה, וְקָרָאנוּ הַיּוֹם (בַּעֲלִיַּת רְבִיעִי): **"בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי"**; שׁוֹאֵל רַשִׁ"י: מַדּוּעַ כָּתוּב **"בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ"**? לִכְאוֹרָה הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר **"בַּיּוֹם הַהוּא"** - בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, וּמַהוּ **"בַּיּוֹם הַזֶּה"**? אוֹמֵר רַשִׁ"י: **'שֶׁיִּהְיוּ דִּבְרֵי תּוֹרָה חֲדָשִׁים עָלֶיךָ כְּאִלּוּ הַיּוֹם נִתְּנוּ'**; הִתְחַדְּשׁוּת!

אֲנַחְנוּ זוֹכִים לִהְיוֹת מְקֹרָבִים לְרַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהוּא הָאִילָן הַגָּדוֹל - **'עֵץ דָּא צַדִּיק'** - וְזֶהוּ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ הַמְּלַמֵּד אוֹתָנוּ: **"מַתְחִילִים הַתְחָלָה חֲדָשָׁה!"**... וְזֶה לֹא בְּאֹפֶן חַד־פַּעֲמִי, אֶלָּא **בְּכָל יוֹם וָיוֹם** צְרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ!

וַאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים יוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה - **'חֲמִשָּׁה־עָשָׂר בִּשְׁבָט'** - שֶׁבּוֹ מְבָרְכִים בְּיוֹתֵר עַל פֵּרוֹת הָאִילָן **"בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ"**, וּבָזֶה מְשַׁבְּחִים וּמְהַלְלִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל שֶׁבָּרָא אֶת פְּרִי "הָעֵץ" - הַלִּמּוּד שֶׁל הַצַּדִּיקִים, שֶׁעַל־יָדָם אָנוּ חַיִּים! **כָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ לָנוּ, מֵאֵיפֹה זֶה בָּא? זֶה מֵהַצַּדִּיקִים שֶׁמַּכְנִיסִים בָּנוּ חֵשֶׁק לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם!** וּבְיוֹם 'חֲמִשָּׁה־עָשָׂר בִּשְׁבָט' יֶשְׁנָהּ הִתְחַדְּשׁוּת מְיֻחֶדֶת בְּכָל הַבְּרִיאָה בָּעִנְיָן הַזֶּה, וְטוֹעֲמִים מִכָּל הַפֵּרוֹת בְּכֹלָל, וּמִשְּׁבְעַת הַמִּינִים בִּפְרָט, שֶׁבָּהֶם נִשְׁתַּבְּחָה אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

וּמִי הוּא כְּמוֹ רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ שֶׁגִּלָּה לָנוּ מַה זֶּה "אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל"?... רַבֵּנוּ זַ"ל גִּלָּה נוֹרָאוֹת עַל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא הַמָּקוֹם שֶׁל אֱמוּנָה - "שָׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה" (תְּהִלִּים לז, ג), מָקוֹם שֶׁל נְסִים, מָקוֹם שֶׁל תְּפִלָּה (לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז), מָקוֹם שֶׁל אֶרֶךְ־אַפַּיִם (שָׁם, סִימָן קנה) - שֶׁכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ קְשׁוּרִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי - אֲבָל בְּלִי הַצַּדִּיקִים, מֵאֵיפֹה הָיִינוּ יוֹדְעִים אֶת זֶה?... אָדָם נִמְצָא בְּחוּץ־לָאָרֶץ, וְהוּא רַק "יוֹדֵעַ" שֶׁיֵּשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְתוּ לֹא... אִם יֵשׁ לוֹ זְכוּת - הוּא גַּם מִשְׁתּוֹקֵק קְצָת לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל... וּבִפְרָט אָדָם שֶׁהוּא גֵּר בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא חוֹשֵׁב 'כָּאן אֲנִי נִמְצָא, וְכָאן נוֹלַדְתִּי, וְזֶהוּ'... **אֲבָל הַצַּדִּיקִים מְאִירִים אֶת עֵינֵינוּ שֶׁגַּבִּין אֵיפֹה אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים,**

שֶׁיֵּשׁ אֶת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְיֶשְׁנָם שִׁבְעָה מִינִים שֶׁבָּהֶם נִשְׁתַּבְּחָה אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - חִטָּה, שְׂעוֹרָה, גֶּפֶן, תְּאֵנָה וְרִמּוֹן, זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ, שֶׁבְּכָל אֶחָד מֵהֶם גְּנוּזִים סוֹדוֹת עֶלְיוֹנִים!

זָכִינוּ, שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ חִבֵּר סֵפֶר נוֹרָא וְנִפְלָא לְיוֹם חֲמִשָּׁה־עָשָׂר בִּשְׁבָט, וּשְׁמוֹ **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאִילָנוֹת"**[א], וְהַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַפֶּלֶא וָפֶלֶא, וּבוֹ מוֹהֲרָא"שׁ מְגַלֶּה דְּבָרִים נִפְלָאִים בְּכָל מִין וּמִין מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים, וְכֵן בִּשְׁאָר הַדְּבָרִים שֶׁנּוֹהֲגִים לֶאֱכֹל בְּיוֹם זֶה - תַּפּוּחִים, חֲרוּבִים, אֱגוֹזִים וְכוּ', מוֹהֲרָא"שׁ מְגַלֶּה שָׁם נוֹרָאוֹת! כִּי אֲכִילַת הָאָדָם אֵינָהּ דָּבָר פָּשׁוּט, שֶׁהוּא חוֹשֵׁב "אָכַלְתִּי, וּמַה יֵּשׁ בָּזֶה?"... אָכֵן, אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, וְאוֹכְלִים בַּכַּוָּנָה הַפְּשׁוּטָה הַמּוּבֵאת בַּשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ (סִימָן רלא, סְעִיף א) - כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ כֹּחַ לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲבָל יֵשׁ בָּזֶה גַּם־כֵּן **סוֹדוֹת עֶלְיוֹנִים!**

וְזֶה הָעִנְיָן שֶׁל הַיּוֹם הַגָּדוֹל הַזֶּה - **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאִילָנוֹת"**, שֶׁזֶּה מַזְכִּיר לָנוּ עַל יְמֵי **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה"** הַקְּדוֹשִׁים, וְאָמְנָם זֶהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה **"לְאִילָנוֹת"**, אֲבָל מִי אֵלּוּ הָאִילָנוֹת הַלָּלוּ? הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אוֹמֶרֶת (דְּבָרִים כ, יט): **"כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה"**, וְכָאָמוּר - **'עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר'**, וְכֵן **'עֵץ דַּעַת טוֹב וָרָע'**, וְהֵרֵי הַמִּנְהָג אֵצֶל כֻּלָּם שֶׁבְּלֵיל רֹאשׁ הַשָּׁנָה עוֹשִׂים 'סִימָנָא מִילְּתָא' עַל־יְדֵי הַפֵּרוֹת - לוֹקְחִים אֶת הַתַּפּוּחַ בִּדְבָשׁ, וְאוֹמְרִים שֶׁתִּהְיֶה שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה, וְכֵן רִמּוֹנִים - שֶׁנַּרְבֶּה זְכִיּוֹת כָּרִמּוֹן, וְכֵן תְּמָרִים - שֶׁיִּתַּמּוּ שׂוֹנְאֵינוּ וְדָאֳגוֹתֵינוּ, וְעַתָּה - בְּיוֹם **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאִילָנוֹת"** - הוּא הַזְּמַן שֶׁמִּתְקַשְּׁרִים לִימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשִׁים, כְּדֵי שֶׁלֹּא נִשְׁכַּח... צְרִיכִים תִּזְכֹּרֶת...

וְאָכֵן, אֵלּוּ שֶׁיּוֹרֵד לָהֶם בְּכָל חֹדֶשׁ מֵהַחֶשְׁבּוֹן הַ**"מַּשְׁכָּנְתָּא הַקְּדוֹשָׁה"** שֶׁל הַבְּנְיָן הַקָּדוֹשׁ **'קְלוֹיז מוֹהֲרָא"שׁ'**, הֵם כְּבָר מַרְגִּישִׁים וְזוֹכְרִים זֹאת הֵיטֵב, וְלֹא שׁוֹכְחִים... **אֲבָל לֹא שֶׁתִּהְיֶה לָאָדָם חַס וְשָׁלוֹם הַרְגָּשָׁה שֶׁל 'אוֹי, יָרַד לִי עוֹד כֶּסֶף'... אֶלָּא 'אַדְרַבָּה! נִכְנַס בִּי דִּבּוּק וְהִתְקַשְּׁרוּת לְרֹאשׁ־הַשָּׁנָה!'... עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ בְּאַרְבָּעִים יוֹם הָאַחֲרוֹנִים שֶׁל הַחֹרֶף, וְעָלֵינוּ לִזְכֹּר מֵרֹאשׁ־הַשָּׁנָה!**

מִנְהָג יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, עַל פִּי מִנְהָג הַצַּדִּיקִים[ב], שֶׁטּוֹעֲמִים מֵהָאֶתְרוֹג בְּ**ט"וּ בִּשְׁבָט**, וְאָז מִתְפַּלְּלִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנִּזְכֶּה לְאֶתְרוֹג מְהֻדָּר וְיָפֶה - "פְּרִי

א. הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא עַל אוֹתוֹ דֶּרֶךְ שֶׁל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים **"בְּרִית שָׁלוֹם"** - עַל מִצְוַת בְּרִית מִילָה, וְ**"נֵר לְהַצַּדִּיק"** - עַל יְמֵי חֲנֻכָּה. כִּי בִּשְׁנֵי סְפָרִים אֵלּוּ, מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ גִּלָּה דְּבָרִים פְּנִימִיִּים. כִּי פְּעָמִים שֶׁאָדָם מִשְׁתּוֹקֵק וְרוֹצֶה קָצַת לְהָבִין אֶת פְּנִימִיּוּת הָעִנְיָנִים, וְשָׁם מְבֹאָרִים עִנְיְנֵי בְּרִית מִילָה בְּשִׁלּוּב הַפֻּוָּנוֹת וְהַדְּבָרִים הַפְּנִימִיִּים יַחַד עִם הַפְּשָׁטוּת, וְכֵן הַסֵּפֶר "נֵר לְהַצַּדִּיק" עַל חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא הֶחָג שֶׁל תְּחִלַּת הַחֹרֶף, שֶׁאָז אָדָם מְקַבֵּל הִתְעוֹרְרוּת חֲדָשָׁה 'לְחַנֵּךְ' אֶת עַצְמוֹ מֵחָדָשׁ. וְגַם בַּסֵּפֶר "רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאִילָנוֹת" גִּלָּה מוֹהֲרָא"שׁ גִּלּוּיִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים עַל כָּל עִנְיְנֵי הַפֵּרוֹת וְכוּ'.

ב. מוּבָא בְּדִבְרֵי הַ'בֶּן־אִישׁ־חַי', וְהַ'בְּנֵי־יִשָּׂשכָר', וְעוֹד הַרְבֵּה.

עֵץ הָדָר", וְזֶה כּוֹלֵל כַּמּוּבָן אֶת כָּל הַד' מִינִים - לוּלָבִים, הֲדַסִּים וַעֲרָבוֹת, וְיֵשׁ עִנְיָן לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה! הַ'בַּד־אִישׁ־חַי' כָּתַב תְּפִלָּה מְיֻחֶדֶת עַל זֶה, וְזֶה מוּבָא בְּסֵפֶר "רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאִילָנוֹת", **וְכָל אֶחָד יָכוֹל גַּם בִּלְשׁוֹנוֹ לְבַקֵּשׁ עַל זֶה**.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן פז): **'לְפִי בְּחִינַת הַיָּמִים נוֹרָאִים, רְאוּי שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ אֶתְרוֹג נָאֶה'**; כִּי הֵם קְשׁוּרִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי, וּכְפִי "רֹאשׁ הַשָּׁנָה" וְ"יוֹם כִּפּוּר" שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם - כֵּן יֵשׁ לוֹ אֶתְרוֹג מְהֻדָּר!

מוֹהֲרָא"שׁ הָיָה מְסַפֵּר, שֶׁלִּפְעָמִים סוֹחֲרֵי הָאֶתְרוֹגִים הָיוּ מְבִיאִים כְּבָר אֶת הָאֶתְרוֹג לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה אוֹ לְאַחֲרָיו, וְלִפְעָמִים הָיָה אֵיזֶה כֶּתֶם קָטָן הָאֶתְרוֹג, וּמוֹהֲרָא"שׁ הָיָה מְסַפֵּר (וְאָמַר זֹאת בָּרַבִּים), שֶׁהוּא הָיָה שָׂם אֶת זֶה בַּצַּד - עַד אַחַר יוֹם כִּפּוּר, **וְאַחַר שֶׁעָבַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּר, הָאֶתְרוֹג הָיָה נָקִי! הָאֶתְרוֹג כְּבָר הֵאִיר בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי...** כִּי זֶה מַה שֶּׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר שָׁם, שֶׁלִּפְנֵי הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים כֵּן יֵשׁ לָאָדָם אֶתְרוֹג.

נִמְצָא אִם כֵּן, שֶׁאִם אֲנַחְנוּ מִתְפַּלְּלִים בְּיוֹם **חֲמִשָּׁה עָשָׂר בִּשְׁבָט** עַל אֶתְרוֹג יָפֶה וּמְהֻדָּר, בְּעֶצֶם אֲנַחְנוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּרִים מְהֻדָּרִים וְיָפִים!

וְאֶצְלֵנוּ, **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה"** הַיְנוּ לִהְיוֹת אָז אֵצֶל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁזֶּה מַמָּשׁ **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָנוֹת"**, הַיְנוּ שֶׁכֻּלָּם מִתְחַדְּשִׁים בְּהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה, וְטוֹעֲמִים **מִכָּל הַפֵּרוֹת**! לְכָל אֶחָד יֵשׁ אֶת הַטַּעַם שֶׁלּוֹ, וּלְהַצַּדִּיקִים יֵשׁ כָּל מִינֵי טְעָמִים שׁוֹנִים וְנִפְלָאִים, וְהֵם מַעֲנִיקִים לָנוּ אֶת זֶה! אָדָם יַגִּיד: 'אֲנִי אוֹהֵב רַק אֶת הַפֵּרִי הַזֶּה וְהַזֶּה'... אֲבָל הַצַּדִּיק נוֹתֵן לָנוּ כָּל מִינֵי פֵּרוֹת! הוּא נוֹתֵן לָנוּ 'מִבְחַר' גָּדוֹל שֶׁל פֵּרוֹת, וְכָל אֶחָד יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ מִזֶּה, **וְלִטְעֹם מִכָּל דָּבָר**!

וְהַדְּבָרִים אֲמוּרִים גַּבֵּי **סֵדֶר-דֶּרֶךְ-הַלִּמּוּד**; מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ גִּלָּה לָנוּ אֶת כָּל הַסֵּדֶר-דֶּרֶךְ-הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ, וְיֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁאֵין לָהֶם שֵׂכֶל, וְטוֹעֲנִים 'מַה זֶּה... מַה מּוֹהֲרָא"שׁ חִדֵּשׁ... מֵאֵיפֹה זֶה בָּא... וְכִי זֶה רַבֵּנוּ?'... אֲבָל הָאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ הֵם מְאֹד מְבֻלְבָּלִים! הֵן מְסַכְּנִים! הֵם לֹא מְבִינִים שֶׁהַצַּדִּיקִים שֶׁבַּדּוֹר הֵם מוֹסְרִים לָנוּ אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל הַצַּדִּיקִים הַקּוֹדְמִים, **וְאַדְרַבָּה, הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ לִפְנֵיהֶם מִתְלַבְּשִׁים וּמִתְעַבְּרִים בְּתוֹכָם!**

וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא בִּדְבָרֵי הָאַר"י הַקָּדוֹשׁ (בְּשַׁעַר הַגִּלְגּוּלִים), שֶׁיֵּשׁ עִנְיָן שֶׁל **עִבּוּר נְשָׁמוֹת** אֵצֶל הַצַּדִּיקִים, הַיְנוּ שֶׁהַצַּדִּיקִים מֵהַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים בָּאִים וּמִתְעַבְּרִים בְּתוֹךְ הַצַּדִּיקִים שֶׁל הַדּוֹר! וְאֵין הַכַּוָּנָה שֶׁהֵם בָּאִים בְּתוֹר 'גִּלְגּוּל' - בִּשְׁבִיל לְקַבֵּל תִּקּוּן, כְּלָל וּכְלָל לֹא! אֶלָּא **'מִתְעַבְּרִים'** הַכַּוָּנָה שֶׁהֵם בָּאִים עוֹד הַפַּעַם וּפוֹעֲלִים בְּזֶה הָעוֹלָם, **וְכָךְ הֵם פּוֹעֲלִים דְּבָרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּדוֹלִים מִמַּה שֶּׁפָּעֲלוּ בִּימֵי חַיֵּיהֶם! וַאֲפִלּוּ אִם הָיוּ דְּבָרִים שֶׁבְּחַיִּים חִיּוּתָם**

בָּעוֹלָם הַזֶּה לֹא הָיָה אֶפְשָׁרִי לַעֲשׂוֹתָם וּלְגוֹמְרָם בִּשְׁלֵמוּת - כִּי אָדָם הוּא מֻגְבָּל, הוּא 'בָּשָׂר וָדָם' עִם מֻגְבָּלוֹת, אֲבָל אַחַר כָּךְ - כְּשֶׁחוֹזֵר בְּתוֹךְ עִבּוּר, בְּתוֹךְ בֶּן אָדָם שֶׁחַי בָּזֶה הָעוֹלָם, כְּבָר אֶפְשָׁר לִבְעֹל וְלַעֲשׂוֹת תִּקּוּנִים כָּאֵלּוּ שֶׁלֹּא הָיוּ מִימוֹת עוֹלָם...

וְאָכֵן, זָכִינוּ שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ גִּלָּה וּפֵרֵשׁ אֶת כָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, וְאֶחָד מֵהָעִקָּרִים הוּא **'סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד'**, שֶׁזֶּה הָעִנְיָן שֶׁל **'לְטָעֵם מִכָּל הַפֵּרוֹת'** - חִטָּה, שְׂעֹרָה, גֶּפֶן, תְּאֵנָה וְרִמּוֹן, זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ, **מִכֻּלָּם תִּטְעֲמוּ**! אָדָם יַגִּיד 'אֲנִי לוֹמֵד רַק גְּמָרָא'... זֶה טוֹב מְאֹד שֶׁאַתָּה לוֹמֵד גְּמָרָא, **אֲבָל מָה עִם כָּל שְׁאָר חֶלְקֵי הַתּוֹרָה?** - מָה עִם תַּנַ"ךְ, מִשְׁנָיוֹת, גְּמָרָא - בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, מִדְרָשִׁים, זֹהַר וְתִקּוּנִים, פּוֹסְקִים - רַמְבַּ"ם, טוּר, שֻׁלְחָן עָרוּךְ?...

אֶחָד שֶׁהוּא לוֹמֵד רַק לְמוּד אֶחָד, הוּא נִדְמֶה לְאֶחָד שֶׁעוֹשֶׂה דִּיאֶטָה, אָז הוּא אוֹכֵל רַק דָּבָר אֶחָד... אֲבָל כַּמָּה זְמַן זֶה יַחֲזִיק כָּכָה? שָׁבוּעַ? שְׁבוּעַיִם? אַחַר כָּךְ יִמָּאֵס לוֹ... **הַצַּדִּיקִים נוֹתְנִים לָנוּ 'מִבְחַר' מִכָּל הַלִּמּוּדִים וּמִכָּל הָעֲבוֹדוֹת! הַצַּדִּיקִים נוֹתְנִים בָּנוּ חִיּוּת! מַכְנִיסִים בָּנוּ 'שֹׂרֶף הָעוֹלֶה בְּאֵילָנוֹת' - שֶׁנַּתְחִיל לְחַיּוֹת! אֲבָל עִם הִתְחַדְּשׁוּת!** וּמֵאֵיפֹה נִלְמַד אֶת זֶה? מֵהָאֵילָנוֹת בְּעַצְמָם... לְכָל אִילָן יֵשׁ לוֹ אֶת הַמָּקוֹם שֶׁלּוֹ, וְהָעִנְיָן שֶׁלּוֹ, וְכָךְ הוּא גָּדֵל...

בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס"ה, יֵשׁ לְרַבֵּנוּ זַ"ל תּוֹרָה נוֹרָאָה בְּעִנְיַן **"בַּעַל הַשָּׂדֶה"** - שֶׁזֶּה מְאֹד נוֹגֵעַ לְעִנְיָנֵינוּ, וְשָׁם רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ צַדִּיק שֶׁהוּא 'בַּעַל הַשָּׂדֶה', וְהוּא דּוֹאֵג שֶׁכָּל הָאֵילָנוֹת וְהַצְּמָחִים יִצְמְחוּ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, וְהוּא שׁוֹמֵר שֶׁאֶחָד לֹא יְכַנֵּס בַּשֵּׁנִי, וְהוּא מַשְׁקֶה אוֹתָם, וְדוֹאֵג שֶׁהֵם יִצְמְחוּ כָּרָאוּי, וּמְגָרֵשׁ מִשָּׁם כָּל מִינֵי חַיְדַּקִּים וְתוֹלָעִים שֶׁלֹּא יְקַלְקְלוּ אֶת הָאִילָן חַס וְשָׁלוֹם [וְרַבֵּנוּ אוֹמֵר שָׁם בְּפֵרוּשׁ, שֶׁלָּכֵן פְּעָמִים שֶׁהַצַּדִּיק צָרִיךְ לְהַרְחִיק מִשֶּׁהוּ כְּדֵי שֶׁלֹּא יַכְחִישׁ אֶת הַשֵּׁנִי].

וְעָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן בְּזֶה: בְּעֶצֶם מַה קּוֹרֶה שָׁם בְּתוֹךְ הַגַּן? אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּתוֹךְ 'גַּן נֶהְדָּר' - גַּן יָפֶה וּמְהֻדָּר, מָה הוּא רוֹאֶה? הוּא רוֹאֶה שֶׁכָּל אִילָן עוֹמֵד עַל מְקוֹמוֹ, הִנֵּה יֵשׁ אֶת הָאִילָן הַזֶּה, וְהִנֵּה יֵשׁ סוּג הַצֶּמַח הַזֶּה - אִם זֶה **הַחִטִּים וְהַשְּׂעוֹרִים**, אִם זֶה **הַגֶּפֶן** - עֲנָבִים, אִם זֶה **הַתְּאֵנִים וְהָרִמּוֹנִים**, וְכֵן **זֵיתִים וּתְמָרִים**, כָּל אֶחָד עַל מְקוֹמוֹ!

הָבָה וְנִקַּח אֶת הָאַחֲרוֹן לְדֻגְמָא: הֲרֵי יֵשׁ הַרְבֵּה בִּגְלִילוֹתֵינוּ עֲצֵי תְּמָרִים, וְזֶה עֵץ שֶׁהוּא הַפְלֵא וָפֶלֶא, וְהַצַּדִּיק נִמְשָׁל אֵלָיו, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צב, יג) **"צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח"**, וְהוּא עֵץ הָעוֹמֵד זָקוּף יָשָׁר לְמַעְלָה, וְעַל הַתְּמָרִים הַגְּדֵלִים בּוֹ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סֹכָּה מה:): **'מַה תָּמָר זֶה אֵין לוֹ אֶלָּא לֵב אֶחָד, כָּךְ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהֶם אֶלָּא לֵב אֶחָד לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם'**; אֲבָל כָּל תָּמָר נִמְצָא עַל הַמָּקוֹם שֶׁלּוֹ!

לֹא מִתְבַּלְבֵּל מֵהַשֵּׁנִי, לֹא מְקַנֵּא בַּשֵּׁנִי, לֹא מִסְתַּכֵּל עִם 'רַע עַיִן' עַל הַשֵּׁנִי - **'אֲנִי הַתָּמָר הַזֶּה, וְאֲנִי צָרִיךְ לִגְדֹּל וּלְהוֹצִיא פֵּרוֹת שֶׁיִּהֶנּוּ בָּהֶם בְּנֵי אָדָם!'**.

כַּמָּה זֶה חָשׁוּב שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לָצֵאת מִקַּטְנוּת הַמֹּחִין שֶׁל קִנְאָה וְשִׂנְאָה עַל הַשֵּׁנִי! זוֹ עֲבוֹדָה לֹא קַלָּה, אֲבָל זֶה מַה שֶּׁרַבֵּנוּ רוֹצֶה לְהָבִיא אוֹתָנוּ, שֶׁלְּכָל אֶחָד יִהְיֶה אֶת הָעִנְיָן שֶׁלּוֹ - **'הַנְּקֻדָּה הַשַּׁיֶּכֶת לְלִבּוֹ'**, שֶׁאֶת זֶה אַף־אֶחָד בָּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְחַקּוֹת! וְרַבֵּנוּ זַ"ל מֵבִיא מַה דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא (תַּעֲנִית כא:) גַּבֵּי אַבָּא אוּמָנָא, שֶׁהוּא הָיָה רוֹפֵא, וְלֹא סְתָם 'רוֹפֵא', אֶלָּא רוֹפֵא צַדִּיק, זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהוּא הָיָה עוֹשֶׂה אֶת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁלּוֹ בְּיֹשֶׁר וּתְגִינוּת, וְכָל מַטָּרָתוֹ הָיְתָה לַעֲזֹר לִבְנֵי אָדָם, וְלֹא עִנְיֵן אוֹתוֹ לָקַחַת כֶּסֶף, אַדְרַבָּה! הוּא יִתֵּן כֶּסֶף לְמִי שֶׁצָּרִיךְ... וְהָיָה עוֹשֶׂה אֶת הַכֹּל בְּתַכְלִית הַצְּנִיעוּת בְּכָל דָּבָר, וְהָיָה מְקַבֵּל 'שָׁלוֹם' מִמְּתִיבְתָּא דִּרְקִיעָא **בְּכָל יוֹם**.

מֵאִידָךְ - אַבַּיֵּי וְרָבָא, הָאֱמוֹרָאִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהָיוּ הַיְסוֹד שֶׁל כָּל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה - הַגְּמָרָא הַקְּדוֹשָׁה, הֵם שָׁמְעוּ רַק בְּעֶרֶב שַׁבָּת אוֹ בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּרִים, וְהָיְתָה לָהֶם מִזֶּה חֲלִישׁוּת הַדַּעַת גְּדוֹלָה, וְאָמְרוּ לָהֶם: **'לֹא מַצִּית לְמֵיעֲבַד כְּעוֹבְדֵיהּ דְּאַבָּא אוּמָנָא'** - אָמְנָם אַתֶּם צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים, לוֹמְדִים כָּל הַיּוֹם בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וְעוֹשִׂים אֶת כָּל הָעֲבוֹדָה וְכוּ', אֲבָל יֵשׁ פֹּה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי... לְאוֹתוֹ רוֹפֵא יֵשׁ אֶת הָעִנְיָנִים שֶׁלּוֹ, הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁלּוֹ, וְהוּא עוֹמֵד בָּהֶם, וְעַל־כֵּן בֶּאֱמֶת מַגִּיעַ לוֹ 'שָׁלוֹם' מִמְּתִיבְתָּא דִּרְקִיעָא בְּכָל יוֹם...

הַנְּקֻדָּה הָעִקָּרִית הַיּוֹצֵאת מִזֶּה הוּא שֶׁאָדָם יְנַקֶּה עַצְמוֹ לְגַמְרֵי מִכָּל הָעִנְיָן שֶׁל קִנְאָה - שֶׁאָדָם מְקַנֵּא בְּשֵׁנִי, וַאֲפִלּוּ בִּדְבָרִים קְדוֹשִׁים - 'אַיֵּה הוּא זוֹכֶה לִדְבָרִים כָּאֵלֶּה גְּבוֹהִים - לְקַבֵּל שָׁלוֹם כָּל יוֹם מִמְּתִיבְתָּא דִּרְקִיעָא?'... **תִּסְתַּכֵּל עַל הַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ, מָה 'אַתָּה' צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת! תִּחְיֶה אֶת עַצְמְךָ עִם זֶה! אַל תִּסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׁנִי!**

כַּמָּה אָדָם צָרִיךְ לְרַכֵּז אֶת עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ - וְלֹא עַל אֲחֵרִים! וְגַם כְּשֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל **'עַל עַצְמוֹ'**, אֵין הַכַּוָּנָה שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל עַל הַחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁלּוֹ - גַּם זֶה לֹא תַּכְלִית... אָדָם מִסְתַּכֵּל בַּ'רְאִי' אֵיךְ הוּא בְּדִיּוּק נִרְאֶה, וְאוּלַי הַאַף לֹא מֻנָּח בְּמָקוֹם הַנָּכוֹן - זֶה לֹא בְּדִיּוּק מַתְאִים... **תִּסְתַּכֵּל עַל הַנְּשָׁמָה שֶׁלְּךָ! יֵשׁ לְךָ נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה!**

וְאֶת זֶה גַּם כֵּן לְמֵדִים מִן הָאֵילָן, שֶׁהִנֵּה עַתָּה **'הִשְׁרַף עוֹלֶה בָּאֵילָנוֹת'**, וּכְשֶׁמִּסְתַּכְּלִים בָּאֵילָן בַּזְּמַן הַזֶּה, מָה רוֹאִים? עֲדַיִן עֵץ יָבֵשׁ, וְנִרְאֶה שֶׁהוּא רֵיק, אֵין בּוֹ שׁוּם דָּבָר... **אֲבָל בַּפְּנִימִיּוּת, הַשָּׁרָף עוֹלֶה עַכְשָׁו בָּאֵילָנוֹת! בְּתוֹכְךָ יֵשׁ לְךָ נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה שֶׁבָּאָה מֵרוּם גָּבְהֵי מְרוֹמִים, וְאִם אַתָּה תָּשִׂים עַיִן וְלֵב עַל מַה שֶּׁיֵּשׁ בְּתוֹכְךָ - לֹא בַּחִיצוֹנִיּוּת שֶׁלְּךָ, תִּפָּטֵר מִכָּל מִינֵי קִנְאָה וְשִׂנְאָה...**

כִּי בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁאַתָּה מִסְתַּכֵּל עַל הַפְּנִימִיּוּת שֶׁלְּךָ, תִּסְתַּכֵּל גַּם כֵּן עַל הַפְּנִימִיּוּת שֶׁל הַשֵּׁנִי, אַל תִּסְתַּכֵּל עָלָיו בְּמַבָּט שְׁלִילִי, אֶלָּא תִּסְתַּכֵּל **עַל הַנְּשָׁמָה!**

אֵיךְ יֵשׁ לָהֶם לַצַּדִּיקִים כֹּחַ לְקָרֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל? לִפְעָמִים הַצַּדִּיקִים רוֹאִים בָּאָדָם דְּבָרִים לֹא כָּל כָּךְ נְעִימִים... וּבְקַל יְכוֹלִים לְהַגִּיד 'לְךָ מִפֹּה, מִי צָרִיךְ אוֹתְךָ'... אֲבָל זֶה שַׂיָּךְ רַק אִם מִסְתַּכְּלִים עַל **הַחִיצוֹנִיּוּת** שֶׁל הָאָדָם, שֶׁאָז אָדָם יָכוֹל לְהַגִּיד 'מָה אַתָּה עוֹשֶׂה פֹּה? לְךָ מִכָּאן'... אֲבָל אִם אָדָם זוֹכֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל **הַפְּנִימִיּוּת** - 'זוֹ נְשָׁמָה!'... כְּלוֹמַר: יָכוֹל לִהְיוֹת "**שֶׁבִּמְקוֹמְךָ רַבּוּ הַלְּבוּשִׁים**"[ג], שֶׁיֵּשׁ עַל הַנְּשָׁמָה הַזֹּאת הַרְבֵּה לְבוּשִׁים, וְאוּלַי לְבוּשִׁים לֹא כָּל כָּךְ נְקִיִּים... [וּכְמוֹ שֶׁהַמַּלְאָךְ אָמַר לִיהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל (זְכַרְיָה ג, ד) "**וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֶל הָעֹמְדִים לְפָנָיו לֵאמֹר הָסִירוּ הַבְּגָדִים הַצֹּאִים מֵעָלָיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו רְאֵה הֶעֱבַרְתִּי מֵעָלֶיךָ עֲוֹנֶךָ וְהַלְבֵּשׁ אֹתְךָ מַחֲלָצוֹת**"], אֲבָל עִם-כָּל-זֹאת יֵשׁ אֶת **הַפְּנִימִיּוּת**, שֶׁמִּסְתַּכְּלִים מָה יֵשׁ **מִתַּחַת** אֵלּוּ הַלְּבוּשִׁים...

אָכֵן, פְּעָמִים שֶׁאִם לוֹבֵשׁ הָאָדָם אֵיזֶה בֶּגֶד מְכֻבָּד - זֶה מֵבִיא לוֹ כָּבוֹד, אַף זֶה רַק כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִים עַל הַלְּבוּשׁ הַחִיצוֹנִי... אֲבָל מוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהַצַּדִּיקִים - וּשְׁאָר אֲנָשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שֵׂכֶל - הֵם מִסְתַּכְּלִים לִפְנִים מִן הַלְּבוּשׁ, '**מַה יֵּשׁ פֹּה בִּפְנִים?** **יֵשׁ פֹּה נְשָׁמָה!**'... **וְאַפְלוּ אִם, חַס וְשָׁלוֹם, הַנְּשָׁמָה הַזֹּאת נָפְלָה בִּמְקוֹמוֹת לֹא טוֹבִים, וְעוֹבֵר עָלֶיהָ מַה שֶּׁעוֹבֵר, אֲבָל הַנְּשָׁמָה הִיא טְהוֹרָה!** וּכְמוֹ שֶׁאָנַחְנוּ מְבָרְכִים בְּכָל בוֹקֶר: "**אֱלֹקַי, נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא**" - הַנְּשָׁמָה שֶׁיֵּשׁ בְּקִרְבִּי הִיא טְהוֹרָה, לֹא נוֹגֵעַ בָּהּ שׁוּם נֶזֶק! הִיא טְהוֹרָה! וּמִיָּד כְּשֶׁאֲנִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי לְדָבָר זֶה - שֶׁאֲנִי מִסְתַּכֵּל **לִפְנִים מִן הַלְּבוּשׁ**, וַאֲנִי מִסְתַּכֵּל עַל הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁיֶּשְׁנָהּ **בְּתוֹכִי** וּבְתוֹךְ **הַשֵּׁנִי** גַּם-כֵּן, אָז מַה שַּׂיָּךְ שֶׁאֶנְקֹם אוֹ אֲקַנֵּא בּוֹ?...

אֵיךְ הַתָּם הַקָּדוֹשׁ הָיָה אוֹמֵר? **הֲרֵי עָלֵינוּ לִלְמֹד מֵהָתָם הַקָּדוֹשׁ! כַּמָּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִכְסֹף וּלְהִשְׁתּוֹקֵק לָלֶכֶת וּלְהִתְנַהֵג עִם הַמִּנְהָג שֶׁל הַתָּם!** רֵאשִׁית: הַמִּנְהָג שֶׁל הַתָּם הָיָה, שֶׁהָיָה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה; אֵיזֶה מִנְהָג קָדוֹשׁ! וּמַה הוּא אָמַר? כְּשֶׁאָמְרוּ לוֹ: 'תִּסְתַּכֵּל אֵיזֶה נַעֲלַיִם יָפוֹת עוֹשִׂים הַסַּנְדְּלָרִים הַשְּׁנִיִּים, וְתִרְאֶה אַתָּה, אֵיזֶה נַעֲלַיִם אַתָּה עוֹשֶׂה? זֶה צָחוֹק! נַעַל שֶׁל שָׁלֹשׁ קְצָווֹת?!... מַה זֶּה?!'... וְלִכְאוֹרָה הוּא הָיָה צָרִיךְ לְהִשָּׁבֵר מִזֶּה, וְלִבֹּל לַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת... אֲבָל לֹא וָלֹא! הוּא מִיָּד עָנָה וְאָמַר: מָה אַתָּה רוֹצֶה מִמֶּנִּי? "**זֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ וְזֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלִּי!" וּמָה אַתָּה מְבֻלְבָּל אוֹתִי?...**

וְהָיָה רָגִיל לוֹמַר: '**וְכִי הִפְסַדְתִּי פֹּה מַשֶּׁהוּ? אַדְרַבָּה, הִרְוַחְתִּי כַּמָּה 'גְּרוּשִׁים'!**

ג. הֵיא לְשׁוֹן רַבֵּנוּ זַ"ל בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"ג.

וְאָמְנָם לֹא הוֹן תּוֹעָפוֹת, אֲבָל לֹא הִפְסַדְתִּי בָּרוּךְ ה'... הַנַּעַל שֶׁעָשִׂיתִי לֹא מוֹצֵאת חֵן בְּעֵינֶיךָ? אַל תִּקְנֶה... וְכִי אֲנִי מַכְרִיחַ אוֹתְךָ לִקְנוֹת אֶת הַנַּעֲלַיִם שֶׁעָשִׂיתִי? אִם זֶה לֹא נִרְאֶה לְךָ - לְךָ לַחֲנוּת אַחֶרֶת... אֲנִי לֹא מִתְפַּעֵל מִמְּךָ!

זֶה הָיָה הַתֹּם הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא לֹא הִתְפַּעֵל מִשּׁוּם דָּבָר, רַק הֶחֱיָה אֶת עַצְמוֹ עִם הַנְּקֻדָּה שֶׁלּוֹ - 'אֲנִי כָּל כָּךְ שָׂמֵחַ בָּרוּךְ ה'!'... וְהוּא לֹא מִתְיַחֵס לְכָל מַה שֶּׁאוֹמְרִים לוֹ... אוֹמְרִים לוֹ כָּל־מִינֵי דְּבָרִים, וְהוּא פָּשׁוּט לֹא שׁוֹמֵעַ... וְאֵין הַכַּוָּנָה שֶׁזֶּה 'נִכְנַס' בְּאָזֶן הָרְאשׁוֹנָה 'וְיָצָא' מִן הָאָזֶן הַשְּׁנִיָּה, אֶלָּא זֶה אֲפִלּוּ לֹא נִכְנַס בִּכְלָל בָּאָזֶן... 'לֹא מְעַנְיֵן אוֹתִי!'.

וּמֶה הָיָה הַסּוֹף הַטּוֹב שֶׁל הַתֹּם? שֶׁהוּא עָלָה עַל הַכֹּל! הוּא נַעֲשָׂה **'מִינִיסְטֶר עַל כָּל הַמִּינִיסְטֶרִישׁ'** [הַשָּׂר עַל כָּל הַשָּׂרִים], הוּא עָלָה עַל כֻּלָּם! לָמָּה? כִּי תָּמִיד נָהַג בַּדֶּרֶךְ הַנַּ"ל - **'לֹא אִכְפַּת לִי מִשּׁוּם דָּבָר! אֲנִי אִילָן, וְיֵשׁ לִי אֶת הַשָּׂרָשִׁים שֶׁלִּי, וַאֲנִי עַכְשָׁו צוֹמֵחַ, וּבְעֶזְרַת הַשֵּׁם יִהְיוּ לִי הַפֵּרוֹת שֶׁלִּי, וַאֲנִי שָׂמֵחַ עִם זֶה! זֶה הַחַיִּים שֶׁלִּי, וַאֲנִי לֹא מִתְבַּלְבֵּל מֵאַף־אֶחָד!'...**

כָּל זֶה מֵהַלִּמּוּדִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל **'חֲמִשָּׁה־עָשָׂר בִּשְׁבָט' - "רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָנוֹת"**, שֶׁזֶּה מַמָּשׁ **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה"**! זֶה לֹא סְתָם לְשׁוֹן 'מְלִיצָה', אֶלָּא זֶה כָּךְ מְכֻוָּנָה בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה - "רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָן"!

אֵין עוֹד זְמַן כָּזֶה שֶׁמְּכֻוָּנָה בְּשֵׁם **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה"**, וְאָמְנָם הַגְּמָרָא אוֹמֶרֶת בְּמַסֶּכֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה **"ד' רָאשֵׁי שָׁנִים הֵם"** - בְּנִיסָן, בְּסִיוָן, בֶּאֱלוּ וּבְתִשְׁרֵי, כִּי בְּכָל זְמַן נְדוֹנִים עַל עִנְיָן אַחֵר, אֲבָל מַה שֶּׁכָּתוּב בְּפֵרוּשׁ שֶׁהוּא **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה"** - מִלְּבַד יְמֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשִׁים בְּעַצְמָם - הוּא **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָן"**.

שֶׁזֶּה הוֹלֵךְ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד **שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב לְצַדִּיקִים**, וְהוּא מְכַוֵּן בַּאֲמִירַת בִּרְכַּת **"בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ"** לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁזָּכָה לְהַגִּיעַ לַמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וּלְהִתְקָרֵב לַצַּדִּיקִים, וְלֹא לִהְיוֹת טָפֵשׁ וּלְהִסְתּוֹבֵב בְּעוֹלָם הַתֹּהוּ, שֶׁכָּךְ אֵין לוֹ שׁוּם דָּבָר מַמָּשׁ! אֵין לוֹ - לֹא שָׂרָשִׁים, לֹא עָנָף, לֹא פֵּרוֹת, שׁוּם דָּבָר! וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים[ד]: **'שֶׁצַּע'** רָאשֵׁי־תֵּבוֹת **שׁ**ֹרֶשׁ **פֵּ**רוֹת **עֲ**נָפִים; וְזֶה אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב לְצַדִּיקִים - יֵשׁ לוֹ **שָׂרָשִׁים** חֲזָקִים, כִּי בְּלִי שָׂרָשִׁים - הִנֵּה הוּא מִסְתּוֹבֵב פֹּה וְשָׁם וְכוּ', הִנֵּה הוּא מִתְפַּלֵּל כָּאן וּמִתְפַּלֵּל שָׁם וְכוּ', הוֹלֵךְ לְפֹה וְהוֹלֵךְ לְשָׁם וְכוּ', וְהִנֵּה בָּאָה אֵיזוֹ רוּחַ חֲזָקָה - וְהֵעִיפָה אוֹתוֹ... **מַה שֶּׁאֵין כֵּן אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׂרָשִׁים חֲזָקִים, הוּא מְשָׂרֵשׁ וְקָבוּעַ - זֶהוּ זֶה! "פֹּה אֵשֵׁב כִּי אִוִּתִיהָ"** (תְּהִלִּים קלב, יד)**! זֶה הַמָּקוֹם שֶׁבּוֹ אֲנִי מְקַבֵּל חִיּוּת! הַשֹּׁרֶף דִּקְדֻשָּׁה מַתְחִיל לְהִכָּנֵס בִּי, וּמַכְנִיס בִּי חִיּוּת!** אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ טִפָּה שֶׁל שֵׂכֶל - הוּא נוֹתֵן תּוֹדָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הוּא

ד. מוּבָא בְּדִבְרֵי הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע, בְּסֵפֶר 'זֶרַע קֹדֶשׁ'.

מְבָרֵךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ!

הִזְכַּרְנוּ בִּתְחִלַּת דְּבָרֵינוּ, שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ מֵבִיא בַּסֵּפֶר "רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָנוֹת", שֶׁאָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂכֶל, וְיוֹדֵעַ מַעֲלַת הַיּוֹם הַזֶּה, יִתְפַּלֵּל עַל רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף, וּבְהֶמְשֵׁךְ הַדְּבָרִים מוֹהֲרָא"שׁ מַזְכִּיר, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה הוּא זְמַן מְיֻחָד לִפְעֹל לְבַקֵּשׁ עַל **פַּרְנָסָה בְּנָקֵל**, וְכֵן עַל **זִוּוּג טוֹב**, וְכַמּוּבָן - עַל **שְׁלוֹם־בַּיִת**.

זוֹכִים לִבְנוֹת בַּיִת בְּיִשְׂרָאֵל, וּמַה זֶּה 'בַּיִת'? הָבָה וְנִתְבּוֹנֵן אֵיךְ דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּתְהִלִּים (מִזְמוֹר קכח) מְתָאֵר לָנוּ אֶת הַבַּיִת [זֶה אֶחָד מִ'שִׁיר הַמַּעֲלוֹת' שְׁבִּתְהִלִּים]: **"שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אַשְׁרֵי כָּל יְרֵא ה' הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו: יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ"** - וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (אָבוֹת ד, א), שֶׁזֶּה סוֹבֵב עַל הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ: **'אַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְטוֹב לְךָ לָעוֹלָם הַבָּא'**.

מַמְשִׁיךְ דָּוִד הַמֶּלֶךְ: **"אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ"** - הַבַּיִת זֶה גַּן־עֵדֶן! כָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת - **"כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה"**! וְהַיְלָדִים - **"כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ"** - שֶׁזֶּה אָדָם הַזּוֹכֶה לִבְנוֹת עַל הַיְלָדִים, לְחַנֵּךְ אוֹתָם, לַעֲשׂוֹת אֶת הַכֹּל בִּשְׁבִיל חִנּוּכָם! **זוֹ הָאַחֲרָיוּת הַקְּדוֹשָׁה שֶׁלָּנוּ: לְחַנֵּךְ אֶת הַיְלָדִים, לְקָרֵב אוֹתָם, לְהָרִים אוֹתָם!**

זֶהוּ **"בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים"** - מַהִי הַמַּעֲלָה שֶׁל זֵיתִים? מוֹהֲרָא"שׁ מֵבִיא בַּסֵּפֶר "רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָנוֹת" בְּמַעֲלַת הַזֵּיתִים, שֶׁהֵם נוֹתְנִים שֶׁמֶן, וְזֶה הֵן לְמַאֲכָל וְהֵן לַמָּאוֹר, וְכֵן הַזֵּיתִים בְּעַצְמָם הֵם אֹכֶל, נִמְצָא שֶׁהַזֵּיתִים מְלֵאִים בְּהַרְבֵּה דְּבָרִים טוֹבִים, **וְכָךְ הֵם הַיְלָדִים, וְאִם יֵשׁ לוֹ לָאָדָם שֵׂכֶל, הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְחַנֵּךְ אֶת הַיְלָדִים, וּלְכָל הַפָּחוֹת לְעוֹדֵד אוֹתָם!**

אִם אָדָם אֵין לוֹ אֶת הַכֵּלִים בְּעַצְמוֹ לִדְאֹג לַיְלָדִים, לְכָל הַפָּחוֹת שֶׁיִּתֵּן לָהֶם הִתְחַזְּקוּת - 'הִנֵּה, תֵּלֵךְ לְמָקוֹם קָדוֹשׁ, תֵּלֵךְ לְמָקוֹם טָהוֹר, תִּתְחַזֵּק שָׁם'... וְנוֹתֵן לָהֶם 'גָּב' לְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ, וּבִפְרָט עַל שֶׁהוֹלֵךְ לְתַלְמוּד־תּוֹרָה, הַהוֹרִים צְרִיכִים לָתֵת לְיֶלֶד תָּמִיד מִלִּים טוֹבוֹת וְדִבְרֵי שֶׂבַח, וְלֹא לַעֲשׂוֹת חַס וְשָׁלוֹם בְּקֹרֶת וּטְעָנוֹת; כָּךְ יִזְכֶּה שֶׁיִּהְיֶה נֶאֱמָר עַל הַיְלָדִים **"בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים"**!

וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁהַזַּיִת יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי עִנְיָנִים הָפְכִּיִּים: אִם אוֹכְלִים אֶת הַזַּיִת כְּשֶׁהוּא טָבוּל בְּשֶׁמֶן - זֶה מוֹסִיף זִכָּרוֹן, וְאִם אוֹכְלִים אוֹתוֹ לְבַדּוֹ - זֶה קָשֶׁה לְשִׂכְחָה, **וְרַבֵּנוּ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁצְּרִיכִים לִתְפֹּס אֶת שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ בְּיַחַד!** מַה הַכַּוָּנָה?

הָיָה פַּעַם סִפּוּר, שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ יָשַׁב בְּסִעוּדָה שְׁלִישִׁית, וְהָיְתָה צַלַּחַת שֶׁל זֵיתִים לְפָנָיו, וְיָשַׁב שָׁם אֶחָד, שֶׁהוּא לֹא

הָיָה 'מְקָרֵב גָּדוֹל' לַצַּדִּיקִים[ה], וְהוּא אָמַר: **'זֵיתִים קָשִׁים לִשְׂכְחָה'...**

'כָּכָה?' עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרָא"שׁ: **'רַבֵּנוּ אוֹמֵר** (שִׂיחוֹת־הָר"ן, סִימָן כו)**: אֵצֶל הָעוֹלָם הַשִּׂכְחָה הִיא חִסָּרוֹן גָּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם, אֲבָל בְּעֵינַי יֵשׁ בְּהַשִּׂכְחָה מַעֲלָה גְּדוֹלָה!'**; וְמוֹהֲרָא"שׁ לָקַח עוֹד כַּמָּה זֵיתִים...

מָה מָּנַח בְּזֶה? הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן הוּא: לִמּוּד פָּשׁוּט בְּ'דֶּרֶךְ־אֶרֶץ', שֶׁלֹּא אוֹמְרִים כָּכָה מוּל שֻׁלְחָן הַצַּדִּיק, אֲבָל הִנֵּה הוּא אָמַר מַה שֶּׁאָמַר, וְרָאִינוּ אָז אֵיךְ שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ **"עָנָה כְסִיל כְּאִוַּלְתּוֹ"** (מִשְׁלֵי כו, ה)... וּבִכְלָל, מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל קְצָת בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים יוֹדֵעַ, שֶׁאִם אָדָם אוֹכֵל זֵיתִים עִם כַּוָּנָה נְכוֹנָה, אֲפִלּוּ שֶׁהֵם אֵינָם טְבוּלִים בְּשֶׁמֶן - אוֹמֵר הָאֲר"י הַקָּדוֹשׁ, שֶׁאִם אָדָם אוֹכֵל אֶת זֶה עִם הַכַּוָּנָה הָרְצוּיָה[ו] - זֶה מוֹסִיף זְכָרוֹן, **אֲבָל מַה תַּגִּיד לְבֶן־אָדָם שֶׁהוּא לֹא 'מַתְחִיל' לְדַעַת בְּהֶלְכוֹת דֶּרֶךְ־אֶרֶץ, וְכִי הוּא יַתְחִיל לָדַעַת מַשֶּׁהוּ בְּהֶלְכוֹת בְּרָכוֹת, בְּהֶלְכוֹת אֲכִילָה, בְּהֶלְכוֹת כַּוָּנוֹת?!...** אֲבָל זֶה אָדָם שֶׁהוּא **"הֶדְיוֹט קוֹפֵץ בָּרֹאשׁ"** (מְגִלָּה יב:)...

נָשׁוּב לְעִנְיֵנֵינוּ: אֵצֶל הַזֵּיתִים יֵשׁ אֶת שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ - **'שִׂכְחָה' וְ'זְכָרוֹן'**, וּצְרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם; לִפְעָמִים צְרִיכִים בְּוַדַּאי לְהוֹסִיף זִכָּרוֹן וְלִטְבֹּל בְּשֶׁמֶן, 'שֶׁמֶן' זֶה חָכְמָה, בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כה) "שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ", וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ מַזְכִּיר בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן ס), שֶׁזֶּה כָּל עִנְיָן הַשַּׁמְנוּנִית שֶׁל הַגּוּף, שֶׁהַמּוֹחַ מְקַבֵּל מֵהַשֶּׁמֶן הַזֶּה וְכוּ', וּמִצַּד שֵׁנִי - רַבֵּנוּ לִמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁיֵּשׁ מַעֲלָה בְּמִדַּת הַשִּׂכְחָה, שֶׁאָכֵן צְרִיכִים לִשְׂכֹּחַ! צְרִיכִים לִשְׂכֹּחַ מָה הָיָה אֶתְמוֹל, מָה הָיָה שִׁלְשׁוֹם, מָה הָיָה מִקֹּדֶם - וַאֲפִלּוּ לִפְנֵי רֶגַע אֶחָד... הִנֵּה מִשֶּׁהוּ בִּלְבֵּל לְךָ אֶת הַמֹּחַ, וְאַתָּה לֹא יוֹדֵעַ מַה לַּעֲנוֹת לוֹ, וְאַתָּה בַּהֲלִישׁוּת הַדַּעַת - 'כָּךְ וְכָךְ הוּא אָמַר לִי' וְכוּ' - **אֲבָל תִּשְׁתַּכַּח! תִּשְׁתַּכַּח מִזֶּה! תַּעֲשֶׂה עַכְשָׁו הַתְחָלָה חֲדָשָׁה!**

שֶׁזֶּהוּ, כָּאָמוּר, הַלִּמּוּד שֶׁל פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ - בְּמַתָּן תּוֹרָה, שֶׁכָּתוּב **"'בַּיּוֹם הַזֶּה'** בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי", תַּתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה - **'מֵעַכְשָׁו!'** רַבֵּנוּ אָמַר (חַיֵּי מוֹהַר"ן, סִימָן רמז): **'חִדּוּשׁ כָּמוֹנִי לֹא הָיָה מֵעוֹלָם'** - **'חִדּוּשִׁים'** הַיְנוּ **'הִתְחַדְּשׁוּת'**! תַּתְחִיל מֵעַכְשָׁו! לָמַדְתָּ אֶתְמוֹל? בְּסֵדֶר, גַּם בָּזֶה - תִּשְׁכַּח שֶׁלָּמַדְתָּ, תַּתְחִיל מֵחָדָשׁ! כַּמּוּבָן, אֵין הַכַּוָּנָה שֶׁתִּשְׁכַּח **'מַה'** לָמַדְתָּ, אֶלָּא

ה. כִּי אָדָם שֶׁהוּא קְצָת מְקָרֵב לְצַדִּיק - יֵשׁ לוֹ דֶּרֶךְ־אֶרֶץ וּפַחַד מִלִּפְנֵי הַצַּדִּיק; **אֵיךְ אַתָּה לֹא מִתְבַּיֵּשׁ לְהַגִּיד אֶת מַה שֶּׁיֵּשׁ לְךָ בָּרֹאשׁ?!** אַתָּה לֹא מֵבִין מַשֶּׁהוּ? בְּסֵדֶר, אַתָּה תִּשְׁתֹּק, וְרַבֵּנוּ אוֹמֵר (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אֱמוּנָה, סִימָן טו; וְכֵן בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן), שֶׁאִם יֵשׁ לְאָדָם אֵיזוֹ שְׁאֵלָה אוֹ קֻשְׁיָא, אֲזַי אִם הוּא יִשְׁתֹּק, הַמַּחֲשָׁבָה בְּעַצְמָהּ תָּבִיא לוֹ תֵּרוּץ, אֲבָל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁאֵלוֹת וְהוּא שׁוֹאֵל אוֹתָן - אַחַר כָּךְ הוּא נִכְנָס לִשְׁאֵלָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּאת שֶׁעָכְשָׁו שָׁאַל, וּמֵאֵילָא הוּא נִשְׁאַר טָפֵשׁ אוּלַי יוֹתֵר מִמַּה שֶׁהָיָה מִקֹּדֶם... כָּךְ אוֹתוֹ אָדָם - לֹא הִתְבַּיֵּשׁ לוֹמַר כָּזֶה דִּבּוּר לִפְנֵי מוֹהֲרָא"שׁ זי"ע.

ו. יֵשׁ כַּוָּנָה מְיֻחֶדֶת לָזֶה, וּבְסֵפֶר "רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת" מוֹהֲרָא"שׁ מֵבִיא כַּמָּה עִנְיָנִים בָּזֶה.

שֶׁתְּחַדֵּשׁ עַצְמְךָ בְּלִמּוּדְךָ - אָמְנָם לְמִדַּת אֱמֶת! אֲבָל 'הַיּוֹם' תַּתְחִיל מֵחָדָשׁ! וּכְמוֹ שֶׁהַמִּדְרָשׁ אוֹמֵר בְּקֹהֶלֶת: **'זֶה שִׁפּוּטָהּ שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁאָדָם לָמֵד תּוֹרָה וְשׁוֹכְחָהּ'**; דַּוְקָא כָּכָה! לָמָּה? כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה אֶצְלוֹ הַלִּמּוּד בְּכָל פַּעַם כְּחָדָשׁ!

זֶהוּ לִמּוּד הַהִתְחַדְּשׁוּת שֶׁרַבֵּנוּ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, שֶׁאָדָם לֹא חַס וְשָׁלוֹם יִפֹּל לְתוֹךְ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת - 'מֶה עָבַר עָלַי בֶּעָבָר... הֲרֵי אֲנִי מַכִּיר אֶת עַצְמִי'... **אַתָּה לֹא מַכִּיר אֶת עַצְמְךָ! זֶה לֹא 'עַצְמִי'! הֲרֵי עַכְשָׁו נוֹלַדְתָּ מֵחָדָשׁ - "אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ"** (תְּהִלִּים ב, ז)**! תִּשְׁכַּח אֶת הַכֹּל וְתַתְחִיל מֵחָדָשׁ!**

אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת הַשֵּׂכֶל הַזֶּה - הַבַּיִת שֶׁלּוֹ הוּא **גַּן־עֵדֶן**, יֵשׁ לוֹ **שְׁלוֹם־בַּיִת** אֲמִתִּי, אֵין לוֹ חֻשְׁבּוֹנוֹת יְשָׁנִים - 'אֲבָל אָמַרְתָּ לִי אֶתְמוֹל כָּךְ וְכָךְ, לְפָנַי שָׁבוּעַ כָּךְ וְכָךְ, לְפָנַי חֹדֶשׁ כָּךְ וְכָךְ, אֲנִי לֹא שׁוֹכֵחַ'... אוֹ שֶׁהָאִשָּׁה אוֹמֶרֶת לְבַעֲלָהּ: 'אָמַרְתָּ לִי כָּךְ וְכָךְ, אֲנִי לֹא שׁוֹכַחַת, אֲנִי זוֹכֶרֶת'... **אֵין דָּבָר כָּזֶה! עַכְשָׁו יוֹם חָדָשׁ? וַאֲפִלּוּ שָׁעָה חֲדָשָׁה? זֶהוּ!** יֵשׁ לִי **"גֶּפֶן פּוֹרִיָּה"**! וְיֵשׁ לִי **"בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים"** - הֵם כְּמוֹ זֵיתִים, אֵיךְ שֶׁאַתָּה רוֹצֶה תֹּאכַל אוֹתָם... - הֵן עִם שֶׁמֶן, וְהֵן בְּלִי שֶׁמֶן, שֶׁיִּגְרֹם שִׂכְחָה, וְזֶהוּ... **הַבַּיִת הוּא גַּן־עֵדֶן!**

וְאֵלּוּ הֵם הַפֵּרוֹת הַמְּתוּקִים... שֶׁזֶּה מַה שֶּׁהַגְּמָרָא מְסַפֶּרֶת (תַּעֲנִית ה:) עַל רַב נַחְמָן וְרִי יִצְחָק, שֶׁבִּקֵּשׁ "שֶׁהָרַבִּי יְבָרֵךְ אוֹתִי"... אָמַר לוֹ: **'בַּמֶּה אֲבָרֶכְךָ?'** - מָה אֲבָרֵךְ אוֹתְךָ? **"שֶׁכָּל הַנִּטִּיעוֹת שֶׁנּוֹטְעִים מִמְּךָ - יִהְיוּ כְּמוֹתְךָ!"** - אַתָּה תְּמַסֵּר אֶת הַדָּבָר הַזֶּה! בָּרוּךְ ה' **"צִלְּךָ נָאֶה"** - אַתָּה יוֹשֵׁב תַּחַת הַצֵּל שֶׁל הַצַּדִּיק, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים יז, ח) "בְּצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנִי" וּ"בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן" (שָׁם לו, ח) - אַתָּה בְּתוֹךְ הַצֵּל שֶׁל הַצַּדִּיק, הַצֵּל שֶׁל אֱמוּנָה! **"פֵּרוֹתֵיךָ מְתוּקִים"** - אַתָּה זוֹכֶה לֶאֱכֹל אֶת הַפֵּרוֹת שֶׁל הַצַּדִּיקִים, **"אַמַּת הַמַּיִם עוֹבֶרֶת תַּחְתֶּיךָ"** - אֵלּוּ הַ'מַּיִם' הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל תּוֹרָה[ז], תְּפִלָּה[ח], תְּשׁוּבָה[ט], צְדָקָה[י], שֶׁזֶּה כָּל הַחִיּוּת שֶׁלְּךָ - לַעֲשׂוֹת צְדָקָה עִם הַבְּרִיּוֹת!

רַבֵּנוּ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, שֶׁעָלֵינוּ לְקַיֵּם דִּבְרֵי הַמִּשְׁנָה (אָבוֹת ב, ח): **"אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה"** - אִם לָמַדְתָּ 'תּוֹרַת הָרַבִּי', **"אַל תַּחְזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ"**, אֶלָּא תַּחֲלֹק אֶת זֶה עִם הַשֵּׁנִי! תְּזַכֶּה אֶת הַשֵּׁנִי! אִם זֶה בְּכֶסֶף אוֹ בַּטִּרְחָה, תְּפַרְסֵם אֶת זֶה! תְּגַלֶּה אֶת זֶה! **תַּעֲזֹר שֶׁיִּגְלוּ אֶת הַלִּמּוּדִים הָאֵלּוּ בְּכָל הָעוֹלָם - בְּאֵיזֶה דֶּרֶךְ שֶׁאֶפְשָׁר!** אֶחָד שֶׁאֵין לוֹ אֶפְשָׁרוּת לַעֲזֹר בְּכֶסֶף וְכוּ' - שֶׁיִּתֵּן עֵזְרָה

ז. כְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ז.) עַל הַפָּסוּק (יְשַׁעְיָה נה, א) **"הוֹי כָּל צָמֵא לְכוּ לַמַּיִם"** - **'אֵין מַיִם אֶלָּא תּוֹרָה'.**

ח. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ב, יט) **"שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ נֹכַח פְּנֵי ה'"**.

ט. וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל א' ז, ו) **"וַיִּשְׁאֲבוּ מַיִם וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי ה'"**, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי תַּעֲנִית ב, ז): **'מִלַּמֵּד שֶׁשָּׁפְכוּ לִבָּם כַּמַּיִם בִּתְשׁוּבָה'.**

י. בִּבְחִינַת (קֹהֶלֶת יא, א) **"שַׁלַּח לַחְמְךָ עַל פְּנֵי הַמָּיִם"**.

בְּדִבּוּרֵי חִזּוּק, שֶׁיִּגַּשׁ לְאֵלּוּ שֶׁעוֹסְקִים בְּזֶה וִישַׂבֵּחַ אֶת מַעֲשֵׂיהֶם - **'אַשְׁרֵיכֶם! תַּמְשִׁיכוּ! אַתֶּם עוֹשִׂים דְּבָרִים כָּל כָּךְ גְּדוֹלִים!'**... וְאִם יֵשׁ לוֹ אֶפְשָׁרוּת, וְתוֹמֵךְ בְּכֶסֶף - אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ! וְכֵן אִם הוּא מֵכִין טִרְחָה בְּזֶה - הוּא מַדְפִּיס, הוּא מֵפִיץ, הוּא מְפַרְגֵּן לְכָל הָעִנְיָן שֶׁל הֲפָצָה!

אִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, שֶׁמַּשֶּׁה רַבֵּנוּ בִּקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁיִּפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם, וְכָל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ - וְכָל עַם יִשְׂרָאֵל בִּפְרָט - יִרְאוּ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל! כִּי זוֹהִי כָּל כַּוָּנַת הַצַּדִּיקִים וְזֶהוּ כָּל רְצוֹנָם הֶחָזָק, שֶׁתִּתְגַּלֶּה אֱלֹקוּת יִתְבָּרַךְ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם! דָּבָר רִאשׁוֹן - לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל בְּוַדַּאי, שֶׁזֶּה הָעִקָּר, כִּי בִּשְׁבִילָם נִבְרָא הָעוֹלָם, אֲבָל בְּאוֹתוֹ זְמַן גַּם לְאֻמּוֹת הָעוֹלָם, כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא גַּם אֶת אֻמּוֹת הָעוֹלָם, וּלְעָתִיד לָבוֹא יִתְקַיֵּם: 'יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ **כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל** כִּי לְךָ תִּכְרַע **כָּל בֶּרֶךְ** תִּשָּׁבַע **כָּל לָשׁוֹן**'! וְכָךְ אָכֵן יִתְקַיֵּם אֲצֶל אוֹתָם אֵלֶּה שֶׁלֹּא הֵצֵרוּ וְלֹא הִצִּיקוּ לִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט): **"כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם ה'"**.

וַאֲנַחְנוּ, שֶׁזּוֹכִים בָּרוּךְ ה' לִהְיוֹת מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל - "בָּרוּךְ שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי", וְזוֹכִים לִהְיוֹת מְקֹרָבִים לַצַּדִּיקִים - לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, וּלְצַדִּיקִים שֶׁמְּקָרְבִים אוֹתָנוּ לְרַבֵּנוּ, כַּמָּה עָלֵינוּ לִשְׁמֹחַ וּלְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּפֶה מָלֵא: **"בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ"**, וְעַל זֶה שַׁיָּךְ לְהַגִּיד: **"שֶׁהֶחֱיָינוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה"** - שֶׁזָּכִינוּ לְהַגִּיעַ לִזְמַן כָּזֶה, וּמַהוּ **"לַזְּמַן הַזֶּה"**? זֶה הַסּוֹד הָאָמוּר שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת, הָעִנְיָן שֶׁל **"בַּיּוֹם הַזֶּה'** בָּאוּ מִדְּבַר סִינָי" - שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים, וְזֶהוּ שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ **"לַזְּמַן הַזֶּה"** - כֵּן! שֶׁאֲנִי מַתְחִיל מֵעַכְשָׁו! וּבִפְרָט בִּזְמַן כָּזֶה, שֶׁהַשָּׂרָף מַתְחִיל לַעֲלוֹת בָּאִילָנוֹת, וְנוֹתֵן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד חִיּוּת חֲדָשָׁה!

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לִפְעֹל בַּיּוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה אֶת כָּל הַיְשׁוּעוֹת, וּכְמוֹ שֶׁמּוֹהָרָא"שׁ מֵבִיא בִּסְפָרוֹ **"רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָנוֹת"**, שֶׁכָּתוּב נִסִּים אֶת דְּבָרֵינוּ מֵעֵין הַפְּתִיחָה - בִּלְשׁוֹנוֹ הַקָּדוֹשָׁה שֶׁל מוֹהָרָא"שׁ: **'וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַיּוֹם הַזֶּה, וּמַה יְכוֹלִים לִפְעֹל בּוֹ, אָז הָיוּ מְנַצְּלִים אֶת כָּל הַיּוֹם לְבַקֵּשׁ עַל רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף'**; וּמוֹהָרָא"שׁ כּוֹתֵב אַחַר כָּךְ מַה לִפְעֹל - **שְׁדוּכִים טוֹבִים, שְׁלוֹם־בַּיִת, פְּרוֹת טוֹבִים - יְלָדִים טוֹבִים.**

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁבְּשָׁנָה זוֹ נִזְכֶּה לִ**"כְתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה"** בְּכָל הָעִנְיָנִים! זָכִינוּ לִטְעֹם מִפֵּרוֹת הָאִילָן, וְזֶה יִהְיֶה 'סִימָנָא מִילְּתָא' שֶׁהַפֵּרוֹת יִהְיוּ מְתוּקִים אֲצָלֵנוּ, וְהֵם יְחַדְּשׁוּ אוֹתָנוּ בְּהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי, וְנִזְכֶּה בְּקֹרוֹב לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לְקַבֵּל בְּקֹרוֹב פְּנֵי מְשִׁיחֵנוּ צִדְקֵנוּ, וּתְהֵא הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה!